

Social Cohesion and Development

Vol 15, No 1 (2020)

Local Social Policies

Ιωάννης Βαβούρας και Χαρά Βαβούρα,
Οικονομική Πολιτική

Μαρία Ελένη Συρμαλή

doi: [10.12681/scad.25043](https://doi.org/10.12681/scad.25043)

Copyright © 2020, Μαρία Ελένη Συρμαλή

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Συρμαλή Μ. Ε. (2020). Ιωάννης Βαβούρας και Χαρά Βαβούρα, Οικονομική Πολιτική. *Social Cohesion and Development*, 15(1), 97–98. <https://doi.org/10.12681/scad.25043>

Ιωάννης Βαβούρας και Χαρά Βαβούρα, *Οικονομική Πολιτική*

Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 2019

Το βιβλίο που έχει συγγράψει ο Ιωάννης Βαβούρας, Ομότιμος Καθηγητής και τ. Πρύτανης του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, και η Χαρά Βαβούρα, Δρ. Οικονομικών, με τίτλο «Οικονομική Πολιτική» έχει ως κύριο σκοπό την ολοκληρωμένη και εις βάθος ανάλυση της θεωρίας και των βασικών προβλημάτων της οικονομικής πολιτικής. Η θεωρητική πλαισίωση της οικονομικής πολιτικής συνυφαίνεται με ειδικότερα ζητήματα εμπειρικού περιεχομένου. Είναι ένα επιστημονικό πόνημα εξαιρετικής ευρυμάθειας, καθώς και σύζευξης των ερευνητικών δεδομένων με κυρίαρχες θεωρητικές προσεγγίσεις. Το βιβλίο αποτελείται από 13 κεφάλαια, τα οποία συναρθρώνονται γύρω από τους κεντρικούς άξονές του, ακολουθώντας μια κλιμακωτή λογική εμβάθυνσης.

Ειδικότερα, το βιβλίο διαρθρώνεται σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος που αποτελείται από τα κεφάλαια 1 έως και 6, παρουσιάζεται η θεωρία της οικονομικής πολιτικής. Προσδιορίζεται εννοιολογικά ο όρος, οριοθετείται η έννοια των φορέων της οικονομικής πολιτικής, ενώ δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση των υποδειγμάτων οικονομικής πολιτικής σταθερών και μεταβαλλόμενων στόχων. Επίσης, αναλύει με τη χρήση παραδοσιακών και νεότερων θεωρητικών υποδειγμάτων τις διασυνδέσεις μεταξύ στόχων και μέσων, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους ο συνδυασμός αυτών αναμένεται να προάγει την κοινωνική ευημερία κάτω από τους υπάρχοντες περιορισμούς. Τέλος, αναδεικνύει τη σημασία της διακυβέρνησης, η οποία αναφέρεται στον τρόπο σύμφωνα με τον οποίο ασκείται η εξουσία σε μια χώρα, ενώ η καλή διακυβέρνηση συνδέεται με τον οικονομικό και κοινωνικό μετασχηματισμό. Συνεπώς, συμπεραίνεται ότι η αναπτυξιακή προοπτική των χωρών καθορίζεται τόσο από μακροοικονομικούς παράγοντες όσο και από διάφορες θεσμικές μεταβλητές.

Το δεύτερο μέρος αποτελείται από τα κεφάλαια 7 έως και 12 εμβαθύνοντας στα σημαντικότερα προβλήματα της οικονομικής πολιτικής, τα οποία συνιστούν τους αντίστοιχους θεμελιώδεις της σκοπούς. Η θεωρητική ανάλυση συμπληρώνεται από την εκτεταμένη παράθεση στοιχείων ιδιαίτερα αναφορικά με την πορεία της ελληνικής οικονομίας, τα οποία εξετάζουν και προεκτείνουν τα ζητήματα που αναπτύσσονται σε κάθε κεφάλαιο. Παράλληλα, γίνονται συγκρίσεις με την ευρωπαϊκή εμπειρία και πρακτική, ώστε να κατανοηθεί η σύγχρονη οικονομική πραγματικότητα με τη χρήση εμπειρικών δεδομένων. Θα πρέπει να τονιστεί ότι η οικονομική πολιτική της χώρας μας χαρακτηρίζεται από ασυνέπειες ως προς τους στόχους της και αναποτελεσματικότητες ως προς τα μέσα που χρησιμοποιούνται, ενώ σύμφωνα με τους Συγγραφείς αυτές οι αδυναμίες έχουν πλέον καταστεί δομικές.

Στο τρίτο μέρος, που αποτελείται από το κεφάλαιο 13, παρουσιάζεται η διαμόρφωση της οικονομικής πολιτικής στο πλαίσιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ). Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη διερεύνηση της νομισματικής και της δημοσιονομικής πολιτικής. Εξετάζεται, επίσης, το ζήτημα του συντονισμού της γενικότερης οικονομικής πολιτικής των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατ' επέκταση των περιορισμών και δυνατοτήτων που απορρέουν ειδικότερα από τη συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωζώνη. Επιπρόσθετα, παρουσιάζεται η διάρθρωση του κανονιστικού πλαισίου άσκησης οικονομικής πολιτικής στην ΟΝΕ, καθώς και οι θεσμοί που πλαισιώνουν τη νέα οικονομική διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους μηχανισμούς χρηματοδοτικής της ενίσχυσης.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι το βιβλίο αυτό αποτελεί αναθεώρηση του επίτομου εγχειριδίου με τίτλο «Οικονομική Πολιτική», που εκδόθηκε το 2013 από τις Εκδόσεις Παπαζήση, τη βασική διάταξη του οποίου και ακολουθεί. Όπως επισημαίνουν και οι Συγγραφείς στον Πρόλογο, στην τρέχουσα έκδοση έχουν επικαιροποιηθεί πλήρως τα στοιχεία των κεφαλαίων 7 έως και 12, στα οποία αναλύονται τα σημαντικότερα προβλήματα κατά την άσκηση οικονομικής πολιτικής με ιδιαίτερη έμφαση στην ελληνική οικονομία, αλλά και του κεφαλαίου 13, όπου αναλύονται οι αρχές διαμόρφωσης της οικονομικής πολιτικής στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με επικέντρωση στο οικοδόμημα της Ευρωζώνης. Παράλληλα, υιοθετήθηκε το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΣΛ 2010), σύμφωνα με το οποίο καταρτίζονται πλέον τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επίσης, η εξέταση του ισοζυγίου πληρωμών και της διεθνούς επενδυτικής θέσης βασίζεται στη νέα μεθοδολογία κατάρτισης BPM6 (της 6ης έκδοσης του Εγχειριδίου του Ισοζυγίου Πληρωμών του ΔΝΤ). Στο κεφάλαιο 13, η διερεύνηση της νέας οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης μελετάται εκτενέστερα λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις σε αυτό το πεδίο και επιχειρείται μια πρώτη αξιολόγησή της σύμφωνα με τα έως τώρα δεδομένα. Στο ίδιο κεφάλαιο παρουσιάζεται η θεσμική διαδικασία αποχώρησης ενός κράτους-μέλους από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι το βιβλίο αναδεικνύει τους βαθύτερους γενεσιουργούς παράγοντες της κρίσης χρέους της χώρας και τις συνθήκες για μια βιώσιμη έξοδο από αυτήν. Πιο συγκεκριμένα, οι Συγγραφείς παρουσιάζουν τη δική τους κριτική θεώρηση σχετικά με τα αίτια της δημοσιονομικής κρίσης, η οποία μαζί με τα υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα και τη διόγκωση του δημόσιου χρέους εκφράζει τις δομικές αδυναμίες του δημόσιου τομέα, ευρύτερες θεσμικές αγκυλώσεις, όπως και πολιτικοκοινωνική αστάθεια, η οποία συνδέεται με την ποιότητα ή την ηθική της διακυβέρνησης. Άλλωστε, εντός του βιβλίου διατυπώνεται ότι «τα δημόσια ελλείμματα στην Ελλάδα δεν είναι κατά βάση το αποτέλεσμα τυχαίων οικονομικών διαταραχών, διαρθρωτικής αστάθειας ή κυβερνητικών σφαλμάτων στη χάραξη και εφαρμογή της οικονομικής πολιτικής». Αντίθετα, το δημοσιονομικό πρόβλημα της χώρας είναι κατ' εξοχήν πολιτικής και κοινωνικής φύσεως.

Εν κατακλείδι, το βιβλίο αποτελεί μια πρωτότυπη, πλήρη, ενδελχική και ταυτόχρονα εύληπτη επιστημονική πραγματεία θέτοντας ένα σημαντικό πλαίσιο ερμηνείας σχετικά με τα κρίσιμα θέματα τα οποία πραγματεύεται το παρόν πόνημα και τους αναλυτικούς σκοπούς του για την ασκούμενη οικονομική πολιτική στην Ελλάδα συναρμοσμένη με το ευρύτερο Ευρωπαϊκό περιβάλλον. Η επιστημονική του πληρότητα (συνδυασμός θεωρητικής και εμπειρικής έρευνας), ο διδακτικός του χαρακτήρας και η χρήση ρέοντα λόγου το καθιστούν σύγγραμμα αναφοράς και πολύτιμο διδακτικό εγχειρίδιο για προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές των Κοινωνικών Επιστημών, προσφέροντας τις απαραίτητες κατευθύνσεις για την απόκτηση θεμελιωδών θεωρητικών γνώσεων και στέρεων ερευνητικών βάσεων. Παράλληλα, συνιστά ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για όσους συμμετέχουν στις εγχώριες πολιτικές διαδικασίες ή σε ένα ευρύ φάσμα τομέων της δημόσιας πολιτικής και στους τρόπους λήψης και εφαρμογής των αποφάσεων. Κατ' αυτό τον τρόπο, το βιβλίο εισάγει στον εγχώριο ακαδημαϊκό προβληματισμό σημαντικά επιστημονικά δεδομένα ενώ παράλληλα τίθεται στο επίκεντρο του επιστημονικού διαλόγου εμπλουτίζοντας την επιστημονική συζήτηση με αφηρητά την κατανόηση της διαδικασίας άσκησης οικονομικής πολιτικής και των παραγόντων που την επηρεάζουν στο σύγχρονο εγχώριο και ευρωπαϊκό γίγνεσθαι.